

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 1 (836)

Субота, 7 січня 1956 р.

Ціна 20 коп.

СЕСІЯ ПОЧАЛАСЬ

На всіх факультетах нашого університету почалася зимова екзаменаційна сесія. Перші результати свідчать про те, що сесія проходить організовано. Переважна більшість студентів своєчасно складала заліки і допущена до екзаменів.

З боку учбової частини і деканатів факультетів, з боку партійних і комсомольських бюро було проведено велику підготовчу роботу до сесії. На всіх факультетах заздалегідь було розроблено розклади іспитів і заліків, деканати поставилися до цієї роботи не формально і при складанні розкладу в максимально можливій мірі враховували побажання студентів. На факультетах було відведено спеціальні кімнати для підготовки до іспитів, продовжено години роботи учбових бібліотек, читальних залів, кабінетів і лабораторій.

Добре було організовано консультації. Сумлінно поставилися до своїх завдань викладачі іноземних мов, яким в ці останні гарячі передсесійні дні доводилося приймати у студентів багато мільйонів «знаків».

На факультетах пройшли партійні і комсомольські збори, присвячені підготовці до зимової екзаменаційної сесії. На більшості факультетів збори ці серйозно, по діловому обговорили актуальні питання навчання.

На комсомольських зборах різко критикували окремих студентів-комсомольців, що своєю поганою роботою тягнуть назад не тільки своїх академічну групу, але й весь факультет. Так, на другому курсі геологічного факультету комсомольські збори піддали суворій критиці ряд студентів, які несерйозно ставляться до заліків і екзаменів, погано відвідують лекції і семінари.

На п'ятому курсі економічного факультету екзаменаційна сесія вже закінчилась. На сесію був винесений ряд відповідальних дисциплін, які читалися в складних умовах першого семестру. Все ж таки екзамені були складені успішно. Особливо добре відповідали студенти Рубан, Муслімова, Хорошко та інші.

Проте, незважаючи на загальні добрі наслідки сесії, екзамені на

п'ятому курсі економічного факультету показали, що деякі комсомольці допускали вчинки, негідні високого звання радянського студента — випрошували оцінки, вимагали у декана дозволу перекласти посередні оцінки; були навіть такі, що ставали на шлях обману.

Ці, хоч і поодинокі, випадки повинні бути цілком викоринені. Наші комсомольські і профспілкові студентські організації не можуть байдуже проходити повз такі факти.

Сесія зараз в розпалі. Першими студенти складають заліки з основ марксизму-ленінізму. Вони звітують про наслідки наполегливої кількісної роботи над цим важливим і відповідальним курсом. За останні роки якість лекцій і семінарських занять з марксизму-ленінізму в нашому університеті значно поліпшилася. Студенти також стали більш сумлінно працювати над матеріалом лекцій, над першоджерелами, краще готуватися до семінарів, активніше на них виступати. Одержані редакцією відомості свідчать про хороші наслідки перших заліків з марксизму-ленінізму. Так, глибокі знання виявили на заліку студенти-радіофізики Третяков, Вахрянкова, Грицай, Шевченко, Кучерова та інші. Є всі підстави сподіватися, що і інші студенти успішно складуть залік з цієї важливої дисципліни.

Учбова частина університету, деканати, партійні і комсомольські бюро повинні забезпечити проведення зимової екзаменаційної сесії на високому ідейно-теоретичному рівні. Треба, щоб професорсько-викладацький склад з свого боку, ставлячи перед студентами високі вимоги і не припускаючи ніякого лібералізму в оцінках, в той же час чуйно поставився до студентів і створив на іспитах нормальну, спокійну обстановку для виявлення знань.

Студенти повинні відчувати, що їхні знання будуть об'єктивно і справедливо оцінені викладачами.

Але, зрозуміло, успіх сесії кінець-кінцем вирішує сумлінна, добре організована самостійна робота студентів. Всі умови для цього створені. Слово тепер за самими студентами!

НАЗУСТРІЧ XX З'ІЗДУ КПРС

Вся наша неосянна країна прагне з честю зустрінути XX з'їзд КПРС і XIX з'їзд КП України. Ширяться соціалістичні змагання, кожен колектив готує трудові подарунки. Вміщені нижче замітки розповідають про те, чим зустрічають партійні з'їзди студенти, викладачі, робітники і службовці нашого університету.

Зустрінемо з'їзд новими успіхами

104%. Це — показник виконання річного виробничого плану колективом університетської друкарні.

Включившись в соціалістичне змагання на честь XX з'їзду КПРС і XIX з'їзду КП України, працівники друкарні успішно виконують і перевиконують свої соціалістичні зобов'язання.

Наполегливо і успішно працюють складальники, друкарі, палітурники. В друкарні з пошаною називають імена передовиків, систематично виконуючих змінні завдання на 120—170%, — тт. Кирбаби, Васюкової, Пастухова, Безвідної, Гончарової, Залозної і інших.

Коли говорити про технічну базу, яка дозволила перевиконати план, то слід вказати на оснащення друкарні новим устаткуванням, на впровадження передових методів праці, поліпшення організації виробництва. В минулому році в друкарні встановлена нова складальна машина — «Линотип Н-4», в палітурному цеху — круглильна і ниткошвейна машини, штокпрес та інші механізми.

Працювати ще краще, зустріти партійні з'їзди новими виробничими успіхами — наше завдання.

Я. РОГОВ,
директор друкарні.

Значним авторитетом серед колективу користується кращий шофер автогаража університету Т. А. Кусков. Його машина завжди працює бездоганно.

На честь XX з'їзду КПРС т. Кусков взяв зобов'язання проїти 200 тисяч кілометрів без капітального ремонту.

Фото О. КУЗІНА.

Заочний відділ готується до сесії

Через 18 днів двері університетських аудиторій привітливо розкриються для студентів-заочників: почнеться зимова екзаменаційна сесія заочного відділу.

Заочний відділ закінчує підготовку до цієї важливої події. Студенти одержали листи — виклики на сесію. Кожний лист вміщує перелік дисциплін, які виносяться на сесію. Учбові кабінети, лабораторії і бібліотеки готуються до прийому заочників.

Сесія заочників цього року буде дещо складнішою, ніж усі інші. Студентам доведеться складати заліки та екзамені по нових, змінених учбових планах.

Намагаючись допомогти студентам, заочний відділ університету надіслав їм нові учбові плани, методичні вказівки.

Нема сумніву, що екзаменаційна сесія заочників пройде більш організовано, ніж зимова сесія 1954—55 учбового року.

С. ДАНІЕЛЯН,
комсорг факультету.

Провести сесію на високому рівні

Чи готовий факультет до зимової екзаменаційної сесії? Це питання обговорювалося на відкритих партійних та на зборах комсомольського і профспілкового активу економічного факультету.

У нас є всі можливості скласти іспити тільки на «відмінно» і «добре», — говорили виступаючі і намічали конкретні заходи, що

допоможуть з успіхом вирішити це завдання.

Посилити контроль за самостійною роботою студентів, налагодити діяльність консультантів, поліпшити роботу кабінету політичної економії — ось деякі з завдань, вирішення яких в найближчий час допоможе успішно завершити сесію.

Підсумки заліків показують, що колектив факультету

має всі можливості для проведення екзаменаційної сесії на високому рівні.

Успішно склали заліки член комсомольського бюро факультету В. Сташенко, парторг четвертого курсу Баламутов, комсорг групи третього курсу І. Мазур і багато інших.

НАЗУСТРІЧ РОЗПОДІЛУ

Хорошу ініціативу виявив факультет англійської мови — тут вже з самого початку року готуються до майбутнього розподілу молодих спеціалістів. Нещодавно Рада факультету заслухала повідомлення декана про план підготовки до розподілу і про те, що зроблено в цьому напрямку. Декан вже мав особисту бесіду зі всіма студентами випускного, п'ятого курсу. Багато з них виявили бажання поїха-

ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ

Літературна студія у Львівському державному університеті імені І. Франка працює вже протягом десяти років. Творчі звіти студентів — основна форма її роботи. На засіданнях докладно обговорюються твори письменників-початків-

ти у віддалені області країни — на Сахалін, на Печору і т. д.

В плані, затвердженому Радою, намічений вечір, присвячений підсумкам педагогічної практики з концертом самодіяльності школярів, зустрічі з вчителями, демонстрація фільмів з серії «По рідній країні» і т. д.

«Советский студент»,
м. МОСКВА.

ців, літературознавці і викладачі дають молодим авторам поради, вказують на недоліки. Студія видає альманах, в якому друкуються кращі з обговорених на студії творів.

«За радянську науку»,
м. ЛЬВІВ.

ПО ВУЗАХ НАШОЇ КРАЇНИ

(з сторінок вузівських багатотиражних газет)

ВЕЧІР НАУКИ

Студенти хімічного факультету Ростовського на Дону державного університету влаштували «Вечір науки». Вечір відбувся в приміщенні Будинку вчених.

Один з найстаріших хіміків університету професор Д. Є. Діонієєв розповів студентам про історію хімічних кафедр Ростовського університету, про діяльність його видатних хіміків. Потім виступив професор З. С. Гершеневич.

Присутні з великою увагою прослухали виступи старших товаришів.

«За Советскую науку»,
м. РОСТОВ НА ДОНУ.

ЗНАТИ ДИТЯЧУ

ХУДОЖНЮ ЛІТЕРАТУРУ

Переважна більшість студентів філологічного факультету після закінчення університету піде працювати в школу. В зв'язку з цим для студентів історико-філологічного факультету Дніпропетровського державного

ГУРТКИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

Двічі на тиждень на філологічному факультеті проходять заняття шкільного гуртка зарубіжної літератури. Учні старших класів вивчають твори класиків західноєвропейської літератури. Вони дізнаються про життя і творчість Данте, Боккачіо, Рабле, Сервантеса. Їх цікавить творчість

університету вперше в цьому році читається курс дитячої художньої літератури, а в кабінеті кафедри російської літератури відкрито виставку, присвячену питанням художньої літератури для дітей. На виставці представлена і класична і сучасна російська дитяча література — твори Пушкіна, Некрасова, Горького, Гайдара, Маршак, Житкова, Катаєва та інших.

«За передову науку»,
м. ДНІПРОПЕТРОВСЬК.

Охоче приймають участь в роботі гуртка студенти. Вони ніколи не відмовляються від підготовки лекцій, ретельно готуються до своїх виступів.

«Московский университет».

ЗИМОВА ЕКЗАМЕНАЦІЙНА СЕСІЯ ПОЧАЛАСЬ

На фото: студенти четвертого курсу фізико-математичного факультету (зліва направо): В. Кунченко, Л. Шишова, А. Мартинов готуються до іспиту з курсу електродиніміки.

Фото О. КУЗІНА.

ПЕРШИЙ ЗАЛІК

Для групи студентів-істориків третього курсу, які спеціалізуються по історії середніх віків, залік з історіографії призначили на 26 грудня. Залік не з легких. Трудність його полягала ще й в тому, що немає хорошого марксистського підручника з цього предмету.

Студентам цієї групи довелося багато попрацювати на протязі семестру. Велике значення мала їх активна участь в студентському науковому гуртку. Недивлячись на те, що відчувалась завантаженість лекційними годинами, на заняття, які проводились кандидатом історичних наук П. П. Калущою, завжди приходили всі студенти.

В гуртку слухали і обговорювали доповіді на історіографічні теми. Робота гуртка середньої історії не тільки прищеплювала студентам навички наукової роботи, але й допомагала розширенню знань з даного курсу.

І ось наступив день заліку. З піднесенням і не без хвилювання прийшли студенти третього курсу здавати свій перший в цьому семестрі залік. Група успішно відповідала на всі поставлені запитання, але тут же виявилось, що, на жаль, не всі студенти добросовісно потрудилися.

Якщо товариші Обломей І., Колеснік В., Прасолунов П. дали хороші, обгрунтовані фактами з допоміжної літератури відповіді, що свідчить про їх наполегливу роботу над рекомендованою літературою, то студенти Левченко А., Слюсар О. відповідали погано. Вони додержувались в основному змісту одного підручника, слабо володіли фактичним матеріалом.

Уже перший залік показав, що значить попрацювати в семестрі і як багато може дати для знань студентів активна їх участь в науковому гуртку. Початок зроблено. Є всі підстави гадати, що студенти третього курсу історичного факультету успішно здадуть і всі інші заліки і екзамени.

Д. МОЗГОВИЙ,
студент третього курсу
історичного факультету.

Уважніше ставитись до занять фізкультурою

В результаті обов'язкових занять з фізвиховання кожен студент повинен на протязі двох років навчання в університеті здати норми на значок ГПО другого ступеня.

В першому семестрі цього учбового року для заліку треба було оволодіти вільними вправами, лазінням по канату і стрибками в висоту. Як же результати заліків, що недавно були проведені кафедрою фізвиховання на перших курсах?

В основному всі студенти, які відвідують заняття по фізкультури, виконали пред'явлені їм вимоги. Тому зараз вони можуть спокійно приступити до здачі заліків і екзаменів з інших дисциплін, винесених в екзаменаційну сесію.

В зв'язку з тим, що відвідування практичних занять (в тому числі і занять по фізкультури) є обов'язковим, студенти, що пропустили заняття, складали залік тільки після відробітку пропущених годин. На заліку виявилось, що значна кількість студентів, які за станом здоров'я не можуть займатися фізкультурою, не з'явилися для висновку лікаря фізикафедри про стан їх здоров'я і не відвідували занять по фізкультури. Вони почали оформляти документи про звільнення від занять по фізкультури тільки під час заліку, що викликало різні непорозуміння, особливо тоді, коли думка лікаря про стан здоров'я студента розходиться з думкою самого студента, що не відвідував заняття.

І той процент студентів, який залишився без заліку, якраз і належить тим особам, які несвоєчасно оформили своє відношення до проходження курсу фізвиховання в зв'язку з станом здоров'я. Сюди належать перш за все студенти перших курсів: Кравцова і Ріпа (історичний факультет), Макеева і Подзеев (філологічний факультет), Тимченко (біологічний факультет). Крім того, непорозуміння з задачею заліку по фізкультури вийшло у тих студентів, які зараховані в наш університет на протязі семестру і які не подбали про те, щоб оформити на кафедрі відповідну документацію.

В наступному семестрі ми повинні подбати, щоб всі студенти перших і других курсів своєчасно, без зволікання здали залік з фізичного виховання.

А. КРАВЧЕНКО,
завідуючий кафедрою
фізвиховання.

Гідно зустріти XX з'їзд КПРС

На другому курсі нашого факультету на початку грудня 1955 року відбулись комсомольські збори, на яких ми обговорювали питання підготовки до зимової сесії. Ми засудили факти несерйозного ставлення деяких студентів до наступних заліків і екзаменів. Зокрема особливу увагу комсомольці приділили питанню про відвідування лекцій з основ марксизму-ленінізму (на них часто була присутня лише половина студентів).

Крім того, незадовільно стояла справа з лабораторними роботами по кількісному аналізу, багато з студентів погано готувались до семінарів з основ марксизму-ленінізму.

Збори постановили засудити поведінку окремих комсомольців, які не встигають з тих чи інших предметів, а в разі необхідності подати їм допомогу. В результаті проведеної роботи більшість комсомольців курсу справились з своїми завданнями. Вони здали заліки з усіх дисциплін.

В групі гідрогеологів, наприклад, заліки з кількісного аналізу добре здали члени комсомольського бюро

курсу Терешенко, Розенцвейг, Цехмістро, комсомольці Могилко, Шпак. Заліки по кристалографії і з іноземної мови добре здали комсомольці Гонцеровський, Мехоношніна, Балановський, Кисіль і інші.

В групі геологів-вишукувачів добре здають всі заліки комсомольці Селенін, Хроменко, Погребняк. Поряд з тим в період підготовки до сесії були і недоліки. Ряд студентів не своєчасно здавав знаки з іноземної мови, останні роботи з кількісного аналізу. Багато студентів ще й до цього часу не одержали заліку з фізичного виховання.

В спеціальності геолога, яку ми обрали, фізична загартованість грає величезну роль. А наші студенти ще мало займаються спортом. Нам необхідно уміти плавати, ходити на лижах, займатись альпінізмом, туризмом.

На закінчення хочеться сказати, що колектив нашого курсу повинен добре здати всі екзамени зимової сесії, щоб достойно зустріти XX з'їзд КПРС.

Г. ШАБЕР,
студент другого курсу
геологічного факультету.

На фото: студентка першого курсу радіофізичного факультету В. Остафьева складає залік з фізики. Приймає асистент Є. Рибалка.

Фото О. КУЗІНА.

ВИСТУПИ університетської ху дожньої самодіяльності нам вдається слухати не часто. Наша самодіяльність проводить велику шефську роботу, виступає з концертами на підприємствах міста і в колгоспах районів. Куди рідше доводиться зустрічатися учасникам з студентською аудиторією (на жаль, у нас не заведені виступи «великої» самодіяльності на факультетах).

Отже, зрозуміле те нетерпіння, з яким чекали студенти виступу учасників самодіяльності на новорічному вечорі.

На сцені, залитий яскравим світлом, — великий хор студентів університету (художній керівник О. П. Петросян). Глядачі з задоволенням відзначили зріст кількості учасників. Всього за рік наш хор зріс з 70—80 чоловік до 150. Треба сказати, що тут багато попрацював завідуючий студентським клубом університету тов. І. Гнідаш.

Свій виступ хор почав пісню Макарова «Родной Севастополь». Потім були виконані пісні «Летите, голуби» Дунаєвського і «Кубанская станица» композитора Цибульникова.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 2. 7 січня 1956 р.

Здається, ці пісні можна поставити в такому ж порядку і за якістю виконання.

В пісні «Родной Севастополь» хор звучав прекрасно. Відчувалась тільки поспішність у підготовці соліста. Про це судити можна вже з того, що і на сцені він співав «з листа». Всякому відомо,

Нова програма університетської самодіяльності

що солістів треба готувати заздалегідь і не міняти їх перед самим концертом.

Хороше звучала у виконанні хору також пісня «Летите, голуби». Здається, краще було б, якби підсилити звучання партії альтів за рахунок зменшення звуку в сопрано.

Слабіше прозвучала «Кубанская станица». Надзвичайно мелодична і сповнена лірики, пісня збіднюється поганою оркестровою, що негативно вплинуло і на звучання заспіву (ансамбль з оркестром). В цій пісні особливо відчувається убогість басової партії хору.

До речі, чоловічий склад хору аж ніяк не може компенсувати стоголосі партії сопрано і альтів. Треба, щоб в наступному семестрі були прикладені всі сили для створення чоловічої партії, щонайменше в складі 80 осіб (зараз їх не більше 30). Тільки тоді можна буде говорити про справж-

ню якість у виконанні університетського хорового колективу. Проте вже зараз непогано звучать тенори. Незважаючи на свою малочисленність, вони досить чітко звучать на фоні хора, особливо у виражній для них партії «Летите, голуби».

Великою заслугою тов. О. Петросяна є те, що у хора прекрасна дикція (при такому великому складі цього досягти нелегко). Але, на нашу думку, йому слід звернути увагу на шліфовку партії сопрано, яка часто захоплюється, переспівує. І це за рахунок альтів, що свою партію проводять дуже добре.

В цілому ж виступ хору справив хороше враження і був тепло зустрінутий слухачами (не будемо говорити про «Верховину» Кос-Анатольського, над якою ще треба працювати і винесення якої на сцену було явно передчасним).

На жаль, нижче своїх можливостей виступив танцювальний гурток (керівник тов. Бойченко). Всі номери в його виконанні були бліді, нецікаві. Особливо погано пройшов «Російський танок». Відзначити хочеться лиш надзвичайно емоційний виступ студентки І. Плющ в «Гуцульській рапсодії».

З солістів-вокалістів, які прийняли участь в новорічному концерті, заслужений успіх випав на долю першокурсниці Т. Новікової, яка виконала українські пісні. Новікова володіє сильним, приємним сопрано, що поєднується з тактовністю виконання. Жаль тільки, що виконавиця надто хвилювалась (це відчувалось навіть в тремтінні голосу) і забувала, що крім співу потрібна ще гра.

Слід зазначити, що повна відсутність гри — основна хіба всіх вокалістів, які виступили на вечорі (крім Померанцевої, яка, здається, аж занадто грає). Ця ж хіба стосується і до хористів.

Ведучі в основному добре спра-

влялись з своїм завданням. Хороше, що з'явилися нові знахідки, не позбавлені гумору, — наприклад, те, що на вечорі присутні видатні артисти. Хороше, що критика з естради набуває конкретного характеру (про студентську касу взаємодопомоги). З числа ведучих особливо хочеться відзначити студента Ю. Коршунова, який з великим умінням проводить свою роль.

Але досадні і деякі недоліки. Дотеп, повторений два рази, втрачає свою гостроту. Так вийшло у тов. В. Кириловського. Його жарт «Пушкініст» старий і викликає лише сумнівний сміх. Хороший задум з акробатами багато втратив від того, що його виконавці (А. Чередніков і В. Кириловський) зволікли його. Від скорочення він би виграв.

На закінчення хочеться висловити подяку всім учасникам новорічного концерту, а також запевнити їх, що ця спроба рецензії — ніяк не охаєння їх роботи і досягнень. Роблячи критичні зауваження, що, як мені здається, заслуговують на увагу, я хотів лише допомогти учасникам в зрості їх майстерності.

Гр. СИВОКІНЬ.

Органічний синтез

Філологічний факультет повинен випускати висококваліфікованих вчителів російської та української мови й літератури. Нові учбові плани середньої школи вимагають від учнів оволодіння граматичними навичками уже в п'ятих-шостих класах. Це можливо тільки при серйозній і поглибленій роботі з класом учителя, який має тверді теоретичні і методологічні знання в галузі мови, яку він викладає.

Однак, випускники філологічного факультету далеко не завжди в змозі справитися з цим почесним завданням; далеко не завжди в потрібній мірі володіють теоретичним матеріалом і, що зовсім неприпустимо, в практичній роботі показують свою недостатню грамотність.

Мовні кафедри факультету в цьому семестрі провели фронтальну перевірку стану грамотності студентів всіх курсів з української і російської мови. Одержані результати не можуть не звернути на себе увагу.

На кожному з курсів виявлено від 5 до 15 студентів, які показали низький рівень грамотності. З 50 студентів першого курсу російського відділу 9 чоловік явно не справились з контрольним диктантом (тов. Погребняк — 15 помилок, тов. Кривенкова — 11). В це число входять і студенти, які закінчили середню школу з медалями (тт. Донін і Ходоревська).

Такі ж результати показала перевірка і на першому курсі українського відділу, де з 37 чоловік 11 студентів проявили повну безграмотність (наприклад, тов. Каніщев — 18 помилок, Завадська — 11), серед них знову ж таки слід відзначити медальстів Корєцьку і Корнієнко.

Подібний стан грамотності студентів перших курсів говорить про недостатню вимогливу роботу приймальної комісії, і особливо викладачів-екзаменаторів. Серйоз-

не побоювання викликають також середні і старші курси факультету. Так, на третьому курсі російського відділення в загрозливому становищі знаходиться грамотність тт. Стукалової, Осмачко, Кабрисенко; чверть студентів цього курсу показали недостатню грамотність.

На тім же курсі українського відділення, де нараховується 47 студентів, при перевірці виявлено 24 чоловіки, які зовсім не володіють орфографічно-пунктуаційною системою української мови. 9 диктантів викладач оцінив як дуже погані (тт. Дмитрієнко, Сапфірова, Стріляна, Расімова і інші).

Особливо гостро стоїть питання про грамотність на четвертих курсах, що в наступному семестрі йдуть на педагогічну практику в школу. Ступінь грамотності ряду студентів (наприклад Бережної, Байбікова, який пише «зема», Ільїної, яка зробила 11 помилок серед яких «серенева», «внезапмятне времена», Шеїна — 9 помилок, Надточого — 15 помилок) викликає серйозні побоювання. Очевидно, кафедри факультету не дозволяють допустити цих студентів до педагогічної практики.

Аналіз помилок, які зустрічаються в диктантах, говорить про те, що деякі студенти не оволоділи основними, найпростішими правилами орфографії і пунктуації — тим, чим повинна озброїти їх школа.

Однак питання про грамотність не слід звужувати тільки до рамок орфографії і пунктуації. Велике значення має усна мова студента. Але і в цьому відношенні на факультеті далеко не все в порядку. Ряд студентів не знає орфоєпії російської і української мови, володіє дуже убогим запасом слів. Особливо гостро стоїть питання про оволодіння українською розмовною мовою студентами третього курсу українського відділу. Говорячи про причини низької

грамотності ряду студентів, слід вказати також і про моменти більш «внутрішнього» характеру.

Університетські програми і учбові плани якими ми зараз користуємось, не передбачають можливості відведення достатньої кількості часу на практичні заняття, де можна було б значний час уділити орфографічно-пунктуаційним вправам. Викладачі, які намагаються донести до слухачів, на лекціях, проробити і закріпити на практичних заняттях серйозний теоретичний матеріал, не завжди звертають потрібну увагу на оволодіння азбучними істинами правопису.

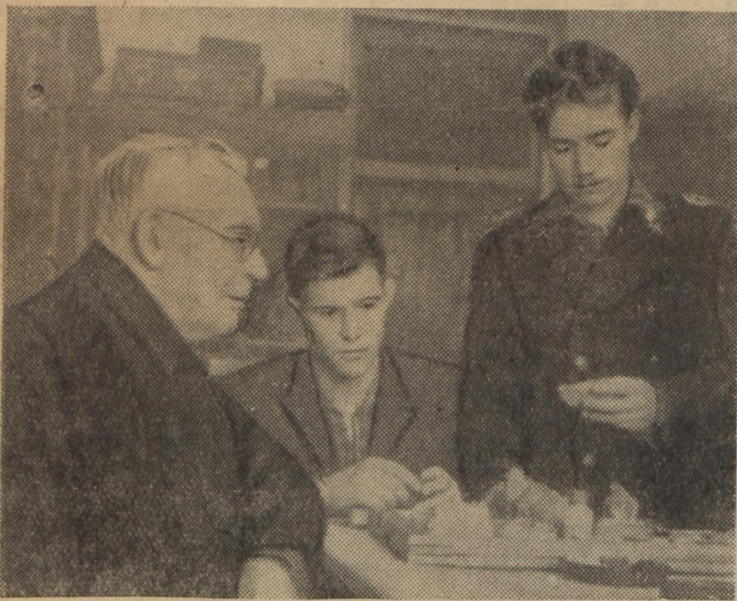
Далеко не бездоганно була проведена систематична перевірка грамотності студентів, бо це вимагало від викладача затрати учбового часу.

В лекціях з сучасної російської і української мови питання правопису були на задньому плані, відступаючи перед складними теоретичними проблемами.

Питання про грамотність студентів зараз стоїть в центрі уваги як партійної організації факультету, так і Вченої ради. Після обговорення становища, що склалося на факультеті, на засіданні партійного бюро, а потім Вченої ради було намічено ряд ефективних заходів по підвищенню грамотності студентів.

Викладацький колектив факультету спрямує всі зусилля на те, щоб ліквідувати цей серйозний прорив. На факультеті зараз систематично працюють групи по підвищенню грамотності, якими керують досвідчені викладачі. На засіданнях кафедри викладачі української і російської мови переглядають методику проведення практичних занять і їх зміст з метою поглиблення вивчення питань правопису. Ця робота повинна привести до бажаних результатів.

Г. ШКЛЯРЕВСЬКИЙ,
замісник декана
філологічного факультету.

Студенти третього курсу геологічного факультету на консультації у професора Е. К. Савича-Заболцького.

Фото О. КУЗІНА.

3 минулого нашого університету

Революційна боротьба студентів Харківського університету в кінці 1905 року

Восени 1905 року хвиля революційного руху пролетаріату піднялась на небувалу височину. Революційні події в країні, які носили виключно гострий характер набули величезного розмаху.

Революційно настроєна частина студентів з перших же днів революції пішла слідом за пролетаріатом. Це яскраво проявилось в час січнево-лютевих забастовок які показали, що прогресивна частина студентства готова разом з пролетаріатом боротися за демократичні перетворення в країні.

Царський уряд, намагаючись внести розкол в студентський рух і таким чином вирвати його з-під впливу пролетаріату, незадовго до початку нового учебного року видав указ про надання університетам автономії. Однак ця мізер на уступку не досягла своєї мети. Навпаки, вона викликала, як указував В. І. Ленін, загострення боротьби і розширення складу її учасників. Заняття, перервані ще в січні, так і не відновились.

5 вересня в одній з університетських аудиторій зібралось коло 500 студентів. На цій сході виступало багато учасників її з політичними промовами, спрямованими проти існуючого ладу. Тут же поширювалась випущена Харківським комітетом більшови-

ків прокламація «До початку академічного року», яка закликала студентів перетворити кафедри університету в революційні трибуни.

Заклик більшовиків знайшов гарячу підтримку серед студентів, які на своїй черговій сході 12 вересня прийняли рішення про відкриття університету для ведення революційної агітації з тим, щоб перетворити його в центр політичного виховання широких народних мас.

Народні мітинги і збори в університеті стали звичайним явищем. Присутність робітників обумовлювала їх гострий політичний характер.

Політичні події в країні знаходили масові відгуки в стінах університету. Так, 1 жовтня тут відбувся багатолюдний мітинг з приводу кривавої розправи, вчиненої військами і поліцією над забастовщиками-робітниками в Москві біля будинку Філіпова. Бажаючи прийняти участь в мітинзі було так багато, що всі аудиторії

не могли їх вмістити. Ті, хто не потрапив в аудиторію, заповнили університетський двір. Обговорювали питання, зв'язані з відношенням до виборів в Державну думу, з організацією загальної забастовки і підготовкою збройного повстання.

Виступи більшовицьких агітаторів допомогли студентам знайти вірний шлях боротьби — почати підготовку до збройного повстання. Відповідно студентів на заклик більшовиків з'єдналися з робітниками в справі підготовки збройного повстання було створення бойової дружини. Відомо, що до 10 жовтня в її склад входило вже біля 200 студентів.

Готуючись до сутички з царськими військами, дружинники збирались щоденно невеликими групами за містом, де проводили заняття по вивченню зброї. Створення бойової дружини в Харківському університеті свідчило про те, що студентство ставало однією з бойових сил революції.

Своє перше бойове хрещення студентська дружина Харкова одержала в дні Всеросійської жовтневої політичної забастовки, коли революційний рух в країні піднявся на більш високий рівень.

З перших же днів пролетаріат Харкова включився в забастовку, яка скоро охопила всю країну. 10 жовтня в місті не працювало ні одне промислове підприємство, закрились всі установи, магазини, зупинився міський транспорт. В університеті ж до пізнього вечора продовжувався мітинг. Коли він закінчився, студенти вийшли на вулицю, де вітали колони робітників-демонстрантів, які йшли під червоними прапорами. Частина студентів, що знаходилась в районі Університетської гірки, була обстріляна солдатами, які підійшли з метою розігнати демонстрацію. Відступивши до університету, студенти вирішили спорудити барикади.

Це рішення підсилювалось після приходу до університету великої групи озброєних робітників. З дво-

соба дослідження, ніж ті, якими міг користуватися А. М. Бутлеров. Для встановлення будови органічних речовин застосовуються такі фізико-хімічні методи як рентгеноструктурний аналіз, дослідження поглинання світла в ультрафіолетовій галузі, вивчення інфрачервоних спектрів, спектрів комбінаційного розсіювання, рефрактометрія та ін. Дякуючи цьому, теорія будови, міцні основи якої були закладені Бутлеровим, досягла великого розвитку, а це посприяло вперед і нашій відомості про залежність властивостей речовини від її будови. Це, в свою чергу, відкрило широкий шлях для синтезу нових речовин з певними властивостями по намальованому плану.

В цій галузі досягнуті великі успіхи ще завдяки тому, що в сучасному хімічному виробництві застосовуються нові методи: широко використовуються каталітичні процеси, високий тиск, високі температури, фотохімічні реакції і т. д.

Так, наприклад, застосування каталізаторів дало можливість ароматизувати нафту, тобто перетворити вуглеводні, що в ній містяться, в ароматичні вуглеводні — бензол та його гомологи. Вдалося підвищити октанову кількість бензину, яким характеризується якість пального, що знаходить застосування у двигунах внутрішнього згорання. На застосуванні каталізаторів заснована промисловість штучного каучуку та пластичних мас, яка швидко розвивається.

В інших галузях органічної хімічної промисловості можна відзначити великі успіхи виробництва барвників, лікувальних речовин, штучного волокна, інсектицидів і фунгіцидів, так званих зросткових речовин, тобто речовин, які стимулюють зростання рослин. Говорити більш детально про ці досягнення немає можливості в невеличкій замітці.

Глибоке вивчення будови білкових речовин і сучасні методи синтезу привели до того, що «досягнутий синтез ряду простих специфічних білків, в тому числі і таких, що володіють гормональними властивостями. Немає сумніву в тому, що найближчі десятиріччя ознаменуються великими досягненнями в цій галузі, вони приведуть не тільки до синтезу найскладніших природних білків, але і до повного з'ясування процесів обміну у живій клітині» (Кнунянц і Перлова, «Успехи химии», 1955 г., стр. 670).

Таким чином знаходять собі підтвердження висловлювання Енгельса про те, що «хімія підводить до органічного життя, і вона просунулась досить далеко вперед, щоб гарантувати нам, що вона одна пояснить нам діалектичний перехід до організму».

Проф. Є. С. ХОТИНСЬКИЙ.

рів виносили колоди, ящики, каміни, зрубані телеграфні стовпи. З будинку університету були винесені столи, аудиторні дошки.

Робота, що продовжувалась на протязі всієї ночі, була закінчена до середини наступного дня. Було створено 8 барикад, які перегородили підходи до Соборної площі (тепер Радянська площа) і до головного корпусу університету. На всіх барикадах були встановлені червоні прапори з написами: «Долой самодержавіє!», «Пролетарі всіх країн, єднайтесь!» і інші.

Члени бойової студентської дружини доставили зброю, яку вони захопили в магазині «Охота» на Московській вулиці. Зброя зразу ж була роздана захисникам барикад.

Обговоривши на мітинзі своє становище, студенти вирішили послиати представника на мітинг робітників, який відбувався в районі паровозобудівного заводу. Незабаром озброєні загони робітників були з піднесенням зустрінуті захисниками барикад.

Для керівництва збройною боротьбою був створений Комітет боротьби, який складався з представників студентів і робітників (Див. на 4 стор.)

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 3. 7 січня 1956 р.

Назим Хікмет, Андре Сіль, Ян Дрда, багато інших видатних письменників і громадських діячів поздоровили радянських юнаків і дівчат з виходом нового журналу, сама назва якого — «Юність», — виразно говорить, на кого він розрахований.

Це дійсно цінний подарунок для нас, молоді.

Редакція журналу звернулася до читачів з питанням, що б вони бажали побачити, прочитати в журналі:

«Цікавий роман, який друкувався б з продовженням, переривався у самому негданому місці?»

Захоплюючу розповідь про діла своїх ровесників? Веселі пригоди?

Фантастичну історію про мандрівку на дальні планети або у віддалене минуле і майбутнє?»

Завдання журналу широке і складне — висвітлювати різні сторони життя, відповісти на питання, які хвилюють молодь. Але в центрі уваги — відносини між юнаками і дівчатами, вибір професії, вибір шляху в життя.

З номера в номер веде редакція цікавий розділ — «Разговор по душам». Тут і приклади чесного, комуністичного ставлення до життя, і яскраве викриття огидного нутра молодиків, які бажать тільки відірвати смачний шматок від життя, менш всього дбаючи про те, що вони самі дадуть людям. («Нахлебники» Дорохова, № 1). Проблема вибору фаху — в основі нарисів «О путях ближних и дальних» (№ 3); питання про необхідність і важливість самовиховання вирішується в нарисі «Перевоспитайте меня» (№ 4).

А з яким захопленням читаються в № 1 листи май-

бутнього видатного письменника. 18-річного Бориса Горбатова до коханої дівчини, які прекрасні почуття викликають вони, пройняті романтикою праці, бажанням пізнати життя, ніжним красивим коханням.

Цій же меті боротьби за високе моральне обличчя радянської молоді людини, за виховання великого почуття патріотизму присвячені вміщені в журналі висловлювання М. Островського, бесіда відомого льотчика І. Кожедуба, спогади старих комуністів.

Але, на жаль, значна частина оповідань позбавлена свіжості, своєрідності, насичена моралізуванням. Відрізняється від них оповідання Носова «Мишка» з характерним для автора проникненням у дитячу психологію. Заслужує на увагу і повість Аргюхової «Светлана».

Журнал друкує вірші молодих поетів. Деякі з них ще не досконалі, але можна бути впевненим, що на сторінках молодіжного журналу почнуть свій шлях нові видатні радянські поети.

Широко представлений в журналі жанр науково-популярної фантастики. Привертає увагу «Рейс на Меркурий» Штерифельда. Цікаві статті, що популяризують досягнення вітчизняної та зарубіжної науки.

Хотілося б, щоб ширше висвітлювалися питання спорту, щоб більше місця зайняла сатира.

Новий журнал тільки починає існування. Але вже зараз можна впевнено сказати, що він завоює любов радянської молоді.

О. СЛІВЦЬКА,

студентка п'ятого курсу філологічного факультету.

БУТИ СИЛЬНИМИ, МУЖНИМИ, ВМІЛИМИ

Уважно прочитали ми лист випускників МДУ, надрукований в «Комсомольской правде» від 23 грудня. Загинули три молодих геолога. І це не проста випадковість. Загинули тому, що не були підготовлені як слід до важкого іноді труда і життя геолога. І ось з приводу цього нам хочеться поділитись своїми думками.

Ми свідомо обрали професію геолога — розвідника надр, мандрівника, дослідника. Ми знаємо, що нам доведеться працювати і в палючих пустинях, і в зледенілій, заболоченій тундрі, і в безлісому степу. Великі переходи, круті скелі, бурхливі річки, раптові бурани зустрінуть нас. Ми мріємо стати такими ж мужніми і відважними, як наші великі співвітчизники Обручов, Карпінський, Пржевальський. Ми мріємо, як і вони, всі сили і знання віддати на користь батьківщини.

Але бажання мало. Треба готуватись систематично і наполегливо до всіх труднощів, які зустрічаються на шляху геолога, щоб не розгубитись в тяжку хвилину, щоб вчасно допомогти товаришеві. А тому ми повністю згодні з авторами листа: так, геолог повинен вміти їздити верхи, плавати, займатись туризмом та альпінізмом, влучно стріляти, ходити по карті, надавати першу допомогу; вміти поводитись з моторами, гребти, мати побутові навички — поставити палатку, розпалити вогнище при будь-якій погоді і т. д. І не просто вміти, а добре вміти. Оволодіти всім цим ми закликаємо наших товаришів.

Ось чому ми вважаємо, що кафедра фізкультури і спорту повинна переробити систему фізичної підготовки студентів нашого факультету. Ми пропонуємо хоча б один раз на тиждень вводити обов'язкові для всіх заняття на річці, на подромі, в гаражах, тирі, в полі. Треба, щоб кожний студент-геолог став туристом, володів би основами альпінізму. Треба допомогти в Міністерстві вищої освіти необхідних коштів на створення матеріальної бази для всебічної підготовки геологів.

І ще про одне хотілося б сказати. В тяжкі умови попадає іноді геолог. І часто вчасно подана рука товариша врятує життя. Ось про це сильне почуття товариства, почуття ліктя треба частіше розмовляти на наших комсомольських зборах, диспутах, в нашій пресі.

З університету ми повинні вийти повністю озброєними для боротьби за розвідку природних багатств країни.

За дорученням другої групи першого курсу геологічного факультету.

Л. КУРЯЧИЙ,

С. СЕРГІЄНКО.

О. ТЕРЛЕЦЬКИЙ.

„В людині все повинно бути прекрасним...“

Недавно на нашому курсі пройшли комсомольські збори. Темою зборів ми поставили вислів А. П. Чехова «В человеке должно быть все прекрасно». Питання хвилювало нас всіх, і ми вирішили про це поговорити. І справді. Що значить бути красивим? В чому полягає справжня краса?

Ще задовго до зборів актив групи намітив, як підготувати і провести ці збори. Еммі Орловій доручили підготувати доповідь так, щоб вона схвилювала всіх, підказали їй, на що треба звернути особливу увагу.

— Знаєте, дівчата, будувати доповідь на відомих істинах нецікаво. Треба говорити про нас, про наші діла, про нашу красу, про те, як ми розумієм прекрасне в людині.

Уже тут, на активі, почалась розмова про наших студентів.

— По-моєму, треба говорити і про зовнішність і про внутрішній світ студентів.

— Так, ось наприклад, про Нестерова треба сказати. Адже він дуже змінився з того часу, як став членом бюро факультету.

— А Лена Лобода! Скажи про її одяг, Емма.

— І ще треба сказати про мову студентів. Адже ми часто засмічуємо свою мову непотрібними словами.

— Емма, розкажи також і про Люсю Малегур. Вона хороша товаришка, але інколи занадто вільно веде себе.

Одночасно кілька комсомольців готувалися виступити на зборах.

Еммі удалося підготувати надзвичайно цікаву доповідь, яка справила велике враження на групу. «Кожного хоче бути красивим. Прагнення до краси — природне явище в нашому житті. А скільки красивого навколо нас: люди, їх діла, прагнення; природа, музика, праця — одним словом, життя. Треба тільки бачити красиве в житті». Емма розка-

зала про зовнішність молоді людини і зазначила, що не всі наші студенти одягаються скромно, не всі поступають красиво. Емма зазначила, що не завжди зовнішність студента визначає його внутрішній світ. В кінці доповіді Емма звернулася до наших студентів з закликом стати кращими, невпинно дбати про красу своїх думок і поступків.

Доповідь викликала у багатьох бажання висловити свою думку. Обговорення доповіді пройшло живо і цікаво.

Студентка Маліновська сказала про те, що в дисциплінованості, у ставленні до навчання — в цьому теж проявляється наша краса. Але чому деякі з нас розмовляють на лекціях, пропускають їх?

Говорили і про хороше. І про це не могли не говорити. Адже серед наших студентів багато скромних і трудолюбивих, як Ткаченко, Марамзіна, Ходоревська і інші. Багато хорошого було сказано про дружбу і про навчання, про дисципліну і про чуйність.

На зборах виступили і старші товариші: викладач М. В. Черняков, секретар комсомольського бюро факультету М. Лісовий, які говорили, що справжня краса проявляється в чесному відношенні до народу, до товаришів, до діла. «Товаришам треба вказувати на їх недоліки, тоді краще буде йти вперед загальна справа». Всім сподобався виступ Байбікова, члена комітету ВЛКСМУ університету. Він порадив продовжити цю відкриту розмову про красу, про моральне обличчя радянської молоді людини.

І справді хороше, якби ця розмова не закінчилась зборами, а продовжувалась завжди.

Л. ЄМЕЛЬЯНОВА,

В. СТРАЖНИКОВА,

студентки першого курсу філологічного факультету.

Революційна боротьба студентів Харківського університету в кінці 1905 року

(Закінчення)

ставників більшовиків, меншовиків і есерів. Наявність в ньому представників угодницьких партій обумовила не завжди рішучі і послідовні дії Комітету боротьби.

Із озброєних робітників і студентів були сформовані загони — десятки, пізніше і сотні. Захистом барикад керував член студентської бойової дружини Н. Пальчевський, який примикав до більшовиків, а його помічником був студент-більшовик Д. Басалиго.

Представники ліберальної буржуазії, на смерть перелякані тривожними подіями, вирішили лобово ціною зрівняти наростаючу революцію. Заодно з ними діяли меншовики і есери, які були противниками рішучих дій.

Представники створеного буржуазією так званого «Комітету громадської безпеки» почали переговори з губернатором і своєю зрадницькою політикою дали можливість військовому командуванню витратити час, підтягнути резерви і вночі з 11 на 12 жовтня щільним кільцем військ оточити барикади.

Пропозиція більшовиків продовжувати боротьбу не була прийнята есеро-меншовицькою більшістю Комітету боротьби.

Однак відступ робітників і студентів з барикад був мало схожим на поразку. Не надіючись на війська, які були в його розпорядженні, губернатор дозволив пропустити захисників барикад на Скобелевську площу (нині площа імені Руднева), де повстанці організували багатолюдний мітинг.

13 жовтня студенти прийняли участь у мітинзі робітників, який відбувся на ХПЗ, а на наступний день вони разом з робітниками прийшли провести в останню путь товаришів, які загинули в дні барикадних боїв.

Незважаючи на введення військового становища в місті, революційне піднесення населення не припинилось.

Слід відзначити, що після видання царського маніфесту 17 жовтня, який обіцяв установити в країні демократичні свободи, ліберально настроєне студентство

відійшло від боротьби. Студенти ж більшовики і їх прибічники активізували свою діяльність по підготовці і проведенню забастовок на підприємствах Харкова.

Вони не тільки озброювали і укріплювали студентську бойову дружину, але часто являлись ініціаторами організації подібних дружин серед робітників і керували їх навчанням. Окремі студенти Харківського університету брали участь в агітаційній роботі, яка проводилась харківськими більшовиками серед солдатів місцевого гарнізону.

В грудні перша російська революція досягла своєї найвищої точки розвитку. Разом з пролетаріатом Москви, Донбасу, Чіти, Сормова, Пермі і інших міст, робітники Харкова виступили на збройну боротьбу проти царизму. В їх рядах боролись дружинники Харківського університету, які брали участь в обороні заводу «Гельферіх-Саде» (тепер завод «Серп і молот»).

Приклади участі прогресивного студентства в революційній боротьбі проти самодержавства являють собою видатні сторінки історії Харківського університету, написані його кращими вихованцями.

О. КУЧЕР,

аспірант кафедри історії СРСР.

Студенти філологічного факультету завжди з нетерпінням чекають появи чергового номера стінної газети «Горьковещь» і сатиричного додатку «Филфакты».

В газеті вміщується злободенний матеріал, критика недоліків, дружні шаржі і т. п.

На фото: студенти біля нового номера стінної газети.

Сліди наших виступів

Як повідомив секретар комсомольського бюро економічного факультету тов. Данієлян, на факультеті відбулось розширене засідання комсомольського бюро, яке розглянуло критику на адресу факультету («Сталінські кадри» від 10 грудня 1955 р.), і визначило, що факти ці дійсно мали місце.

Студентам четвертого курсу Гірнику, Савченко, Філіпович і іншим, які пропустили найбільше

число лекцій, були оголошені комсомольські стягнення.

Було відзначено також слабу організаційну роботу на четвертому курсі (комсорг груп тт. Шмеркович і Хрестенко). Бюро прийняло рішення про заходи для покращення комсомольської роботи на курсі.

Редактор Г. ПОПОВ.